

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
AFDELING VERBINDINGEN
LANGE HOUTSTRAAT 28-30 • 'S-GRAVENHAGE

'S-GRAVENHAGE, 8 Juni 1954

Ref. No. 5800

AAN: MIN. VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Fotocopie nr: 97 520
FC

MP, Wnd.MP, Z,
DGIN, DBI, -/PL
DVB

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: D J A K A R T A
Inhoud (Paraphrase) —

Datum van afzending: 8-6-54
Datum van ontvangst: 8-6-54

CONFIDENTIEEL

Ik heb mij afgevraagd, of het geen aanbeveling zou verdienen, dat ik kort voor de aanvang van de Uniebesprekingen op de meest geschikte wijze een persinterview zou geven teneinde hier te lande de sfeer, waarin de besprekingen aanvangen, zo mogelijk gunstig te beïnvloeden.

Het is voorts mogelijk dat, wanneer de beslissing van de Indonesische Regering om een ministeriele delegatie naar Nederland af te vaardigen bekend wordt gemaakt, reeds gedurende mijn tournee door Midden Java spontaan door de Indonesische pers zou worden verzocht om een verklaring af te geven. Met het oog daarop volgt onderstaand een proeve van wat ik mij ongeveer voorstel te zeggen. Ik moge verzoeken omgaand te vernemen of Uwe Excellentie in beginsel met de gedachte instemt en, zo ja, tot welke opmerkingen deze U aanleiding geeft.

"Mij is gevraagd iets te zeggen over de verhoudingen tussen beide landen aan de vooravond van de besprekingen over de herziening van de Unie.

Ik doe dit graag. Het is eigenlijk een raar geval met deze verhoudingen. Men heeft hier in de couranten de laatste tijd steeds kunnen lezen, dat deze verhoudingen zo slecht en zo moeilijk zijn, maar waarom eigenlijk?

Ja, wij hebben een geschilpunt, dat men van internationale orde zou kunnen noemen. West Irian, wat wij noemen Nederlands Nieuw Guinea. Men noemt dit hier een nationale claim en vindt dat de Uniepartner Nederland zich slecht gedraagt door dit gebied niet aan Indonesie over te dragen. Welnu, wij van onzen kant beschouwen Nieuw Guinea nog altijd als volkomen Nederlands gebied. Ook voor ons is dat een nationale zaak.

Intussen, de internationale rechtsorde kent middelen om dergelijke rechtsgeschillen, die wel meer tussen soevereine staten voorkomen, te behandelen en deze kwestie behoeft naar mijn oprechte mening de verdere verhouding tussen beide landen niet slecht te beïnvloeden.

En nu die slechte verhoudingen..... Waar heeft Indonesie zich eigenlijk over te beklagen? Men praat elkaar na over knellende Uniebanden en nadelige RPC overeenkomsten en Nederlandse onwil: ik nodig U alleen maar uit U daarop eens te bezinnen.

Toen Indonesie de NMM niet langer wenste, trok Nederland haar terug even goede vrienden. Indonesie verlangde desniettemin, dat haar cadetten en adelborsten verder in Nederland werden opgeleid en dat een stuk van de Zeemachtmissie langer in Surabaya achterbleef. Nederland ging zonder meer accoord.

Het Uniestatuut voorziet er in, dat twee maal per jaar er een

-2-

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Kladdpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).

5. Afchriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen worden vervaardigd.

Ref. nr. 5800

CODETELEGRAM

CONFIDENTIAL

conferentie op ministerieel niveau wordt gehouden. In 1950 hebben twee conferenties plaats gehad, daarna niet meer. Knellende banden?

In 1951 gaf de Indonesische Regering te kennen de Unie te willen herzien. De besprekingen, die toen begonnen, werden begin 1952 afgebroken door een kabinetscrisis in Indonesie. Toen later in het jaar de Indonesische Regering weder te kennen gaf de besprekingen te willen hervatten, verklaarde de Nederlandse Regering zich terstond daartoe bereid. Daarna bleef de herziening van de verhouding anderhalf jaar rusten, omdat de Indonesische Regering er niet op terugkwam. Eerst in Maart 1954 kwam de huidige Regering op deze aangelegenheid terug. Medio April verklaarde de Nederlandse Regering zich bereid in de tweede helft van Juni besprekingen over de Unie te voeren. Waar is de zogenaamde Nederlandse onwil? Van den beginne af heeft Nederland te kennen gegeven bereid te zijn te spreken over een andere basis voor onze wederzijdse verhoudingen.

Een bijzonder toverwoord om de mensen te verblinden is het woord koloniaal. Dit wordt zo veel gebruikt, dat men waarlijk zou gaan denken, dat Indonesie geen onafhankelijke staat is. Men praat van koloniale instelling, van koloniale economie en wat dies meer zij. Is het bestaan van rubber-, koffie- en theeondernemingen soms koloniaal?

Ja, het is ongetwijfeld een gevolg van de koloniale tijd, dat er mijnbouwondernemingen en grote cultuurondernemingen bestaan, die Indonesie's belangrijkste exportproducten voortbrengen.

Het is ook een gevolg van de koloniale tijd, dat Nederland hier zo veel geïnvesteerd heeft en dat er nog vele Nederlandse bedrijven zijn, maar is dat vandaag nog koloniaal? Vergeet niet dat van het belastinggeld dat in de Indonesische schatkist vloeit ongeveer de helft door de Nederlanders wordt opgebracht.

Ik ben er ook van overtuigd, dat men reeds zeer algemeen tot de erkenning zou zijn gekomen, dat men buitenlands kapitaal behoeft en buitenlandse, ook Nederlandse werkzaamheid in een onafhankelijk Indonesie niet behoeft te schuwen of te vrezen, ware het niet dat hier systematisch een vuurtje wordt aangestookt.

Nationalisme is maar een van de vijf peilers van de Pantja Sila en niet vijf van de vijf! Men kan toch als gewone mensen naast elkaar leven en werken zonder overal een nationaal etiket op te moeten plakken?

Gaat U zelf eens te rade, of waarlijk alle moeilijkheden in onze verhoudingen van Nederland afkomstig zijn.

Ik sprak zoeven van het aanstoken van een vuurtje. Ik doelde op het internationale communisme, dat zijn beste kans krijgt in een economisch en financieel ontredderd Indonesie. En aangezien de buitenlandse werkzaamheid de grote verdiener is van de vreemde deviezen, die zo nodig zijn voor de opbouw van Indonesie, zoekt het communisme allereerst de buitenlandse werkzaamheid hier te lande op allerlei

---

Ter bevelling van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.

Ref. nr. 5800

CODETELEGRAM

CONFIDENTIAL

wijzen te verlammen door stakingen te bevorderen en onwettige occupaties, door onredelijke eisen te doen stellen door de arbeiders. Opvoering van kostprijzen immers maakt dat Indonesie moeilijker kan concurreren op de wereldmarkt. De vernietiging van de buitenlandse bedrijven is de snelste weg naar de ondergang, dat weet het internationale communisme wel. Wil dat zeggen, dat de Indonesiers zelf niet een groter aandeel moeten nemen in de nationale economie dan nu nog het geval is? Zeker niet. Er valt genoeg te doen aan de opbouw van Indonesie, dat er ruimte is voor buitenlanders naast Indonesiers daarom blijf ik optimist.

Wanneer in Indonesie de ogen van patriotten en nationalistten maar open gaan voor het koloniale imperialisme, dat het communisme alom in de wereld bedrijft, wanneer men gaat inzien, dat daarin het werkelijke gevaar voor Indonesie ligt, dan zie ik een toekomst voor goede en normale betrekkingen tussen Nederland en Indonesie.

Ik hoop dat de aanstaande besprekingen verhelderend zullen werken, misverstanden uit de weg zullen ruimen, en dat een basis voor meer hartelijke betrekkingen zal worden gelegd."

VAN BYLANDT 113.

vii.

Ter beveliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Klappapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.